

MAJANDUSTEATED

Weekly Bulletin of the Institute of Economic Research

KONJUNKTUURINSTITUUDI VALJAANNE

ILMUB KORD NADALAS

TOIMETUS JA TALITUS

TALLINN, Toomkooli 13, tel. 468-24

Tellimishind aastas Kr. 5.—

ühes kuukirjaga „Konjunktuur“ Kr. 12.—

Üksiknumber 15 senti.

KONJUNKTUURINSTITUUDI DIREKTOR

JA VASUTAV TOIMETAJA

A. PULLERITS

TOIMETAJA A. TOOMS

Majandussektsooni juhataja J. Janusson

Sektsooni nõukogu esimees A. Meerits

Põllumajandussektsooni juhataja J. Kurkus

Sektsooni nõukogu esimees Prof. P. Köpp

Riigimajanduse osa toimetaja A. Keller

Nr. 44

Tallinn, 8. novembril 1938

IV aastakäik

SISU:

Lk.

POLLUMAJANDUS	
Ühistegelik munamüügikorraldus Eestis	776
TOOSTUS JA KAUBANDUS	
Tööstusettevõtteid ja töölolu 1. X 1938. a.	778
Lühimuudiseid	782
HINNAD	
Tähtsamad hinnad ja noteeringud	784
POLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD	
Võiturg	783
Põllumajanduslik väljavedu	783
Juustuturg	785
Peekoniturg	785
Tapaloomade ja lihaturg	785
Toornahkade turg	786
Kanamunaturg	786
Piimaturg	786
Teraviljaturg	787
Linaturg	787
Kartuliturg	788
Aedviljaturg	788
Kalaturg	789

INFORMATSIOONI OSA

Eesti Panga nädalaruanne	790
------------------------------------	-----

VALISMINISTEERIUMI VALISKAUBANDUSE OSAKONNA TEATED

Munakaubanduse ümberkorraldamine Lätis	791
Põldude kividest puhastamise hoogtöö Lätis	791
Turuvõimalusi Rootsis läti telliskividele	791
Mida Läti võib pakkuda Rootsile	791
Leedu piimakarja kontrollringide tegevus	792
Leedu 1937. a. riigieelarve täitmine	792
Toorained Itaalia tekstiilitööstuses	792

CONTENTS:

Page

AGRICULTURE	
Regulation for Cooperative Egg Sale in Estonia	776
INDUSTRY AND TRADE	
Industrial Enterprises and Employment on Oct., 1938	778
Sundry Information	782
PRICES	
Prices and Quotations	784
AGRICULTURAL MARKETS	
Butter Market	783
Exports of Agricultural Products	783
Cheese Market	785
Bacon Market	785
Cattle and Meat Market	785
Rawhide Market	786
Egg Market	786
Milk Market	786
Grain Market	787
Flax Market	787
Potato Market	788
Vegetable Market	788
Fish Market	789
INFORMATION PART	
Eesti Pank (Bank of Estonia) — Weekly Return	790
FOREIGN TRADE DEPARTMENT INFORMATION	
Reorganisation of Egg Trade in Latvia	791
Clearing Fields from Stones in Latvia	791
Market Prospects for Latvian Bricks in Sweden	791
What Latvia Can Offer to Sweden	791
Dairy Cattle Control Societies in Lithuania	792
Fulfillment of Lithuanian State Budget of 1937	792
Raw Materials in Italian Textile Industry	792

PÖLLUMAJANDUS

ÜHISTEGELIK MUNAMÜÜGIKORRALDUS EESTIS. REGULATION FOR COOPERATIVE EGG SALE IN ESTONIA.

R. Paglant.

„Eesti Munaeksport“ on asutamisest peale oma otseseks ülesandeks seadnud linnusaaduste otstarbekat turustamist, kuid sarravõrd ka linnukasvatuse ja munamihuse taseme tõstmist otseselt ja oma liikmesmunamühisuste kaudu. Et seda edukamalt teostada, tuli võtta ette rida muudatusi munade kokkuvõtukorralduses. Erapunktipidajate asemele tuli rakendada tööle vastelasutatud munamühisusi.

Kanamunade mihuse tõstmiseks ja õiglasema hinnapoliitika läbiviimiseks hakati võtma mune vastu puhtuse ja mihuse alusel, millele hiljem seltsis ost kaalu alusel; 2) keskkladudes lihtsustati ja ajakohastati töötamisviise; 3) vastuvõtupunktide võrk ositati territoriaalselt üle maa ühtlaselt; 4) seati sisse tšeki- ja munaraamatusüsteem, et oleks võimalik kontrollida, kas tootja on saanud kätte ametlikult noteeritud munahinna; 5) hinnanoteeringu teatelehe nähtaval pidamine munade vastuvõturuumis tehti kohustuslikuks; 6) vähendati munade vastuvõtukulusid; 7) linnukasvatuse edendamine võeti kavatööks; 8) vähendati munade vastuvõtupunkte ca 1000 võrra. See osutus võimalikuks seetõttu, et munade vastuvõtuaparaat muudeti painduvamaks, kuid ühtlasi kaotati paralleelvastuvõtupunktid. Kui varem töötas igas alevikus ja provintsilinnas igal eksportööril oma muna-punkt ühes alavastuvõtupunktidega, on see ebaloomulik olukord nüüd likvideeritud. Kui varem sõitis ühte ja sama marsruuti mitu autot üksteise järel, tullaakse nüüd toime ühega.

Tootjale linnukasvatuses vajalike tarbeseemete ja lindude jõusõttade mööduka hinnaga kättesaadavamaks tegemiseks avati vastav ladu. Et see oli tarvilik, olgu toodud m. a. läbikäikude kohta andmeid. 1937. aastal müüdi kanakasvatatajale 41 667 kg teokarpe, 41 714 kg segajõusõtta, 4500 kg lihajahu, 3265 kg kodumaist kalajahu, 2160 kg heinajahu, 200 kg kalamaksaõli jne.

Alumiiniumist kanajalarõngaid müüdi 26 777 tk, värvilisi aastarõngaid 10106 tk, tiivamärke 1280 tk, ca 70 hautamismasinat. K. a. on ostud tarvetelaost suurenenud veelgi.

Üleriikliku keskmise munatoodangu taseme tõstmise eesmärgil on pandud erilist rõhku väärtusliku puhttõulise tõumaterjali levitamisele. Möödunud sügisel jagati munamühisuste kaudu parimaile munatootjale kanakasvatatajale 789 ja käesoleval sügisel 1145 sugukukke, pealeselle haudemune ja päevaseid tibusid.

Senini on kas täiesti või osaliselt rakendatud tööle 63 munamühisust ca 1400 alavastuvõtupunktiga. Munamühisuste võrk on kujunenud enamikus põllumeeste-konventide järgi. Nii on praegu 41 munamühisuse munade vastuvõturingkonnaks konvendi piirkond. Kahe konvendi piirilisi ühisusi on 7, kuna kolme konvendi piirilisi ühisusi on 2. Ülejäänud ühisused on väiksemad kui konvent. Tegelik elu peab näitama nende piiride otstarbekust munakaubanduse seisukohalt, mis sõltub kokkutoodavast munade arvust, ühendusteist, kokkuvõtuviisist, asukohast jne.

Ideaalseks tuleks lugeda munamühisuse ringkonda, kus munade vastuvõtukulud tulevad kõige minimaalsemad, vaatamata ringkonna pindalalisele suurussele, tingimusel, et selle all ei kannataks munamihus. See peaks õieti võetama aluseks edaspidi munamühisusringkondade kindlaksmääramisel.

Et munamühisused on uus liik ühistegelike ettevõtteid, ei ole veel üle maa kujunenud ühisuste sisemise asjaajamise juhtimises ühtlast süsteemi, kuna kohati puudus enne „E. Munaeksporti“ asutamist munade vastuvõtupunktide võrk üldse. Sellest tingituna puudus ülevaade munade kokkuvõtetulekul arvu kohta igast ühisuse piirkonnast omaette; 2) vastsete ühisuste tegela-

In memoriam

Peeter Semper

† 6. XI 1938.

sil puudusid kogemused, vajalikud veo- ja teised abinõud.

Täiesti omal arvel ühes alavastuvõtupunktidega on rakendatud tööle 37 munaühisust, kus tegevuskapital on hangitud peamiselt ühisuste juhatuste vastutusel. 11 ühisust kasustab teiste ühistegelike ettevõtete kaasabi. Nagu aga senised kogemused näitavad, jätab nimetatuis kord soovida. Ülejäänud 15 ühisust on lepinguvahekorras oma kapitaliga töötava punktipeidajaga, mida tuleb võtta kui ajutist nähtust.

Üldiselt on kujunenud välja 5 töötamis-moodust: 1) ühisuse teenistuses on kindlaltalgaline ärijuht ja vajalik tööliste personal. Rajoon on ositatud vastuvõturingideks; 2) kuupalgaline teenijaskond, kinnispunktid, auto veab munad kokku; 3) kindlaltalgaline teenijaskond, liikuvad vastuvõtupunktid, auto sõidab teatud päevil, määratud kellaaegadel kohale ja võetakse tootjalt munad vastu; 4) ühisus on sõlminud kokkuleppe isikuga, kes maksab tasu iga vastuvõetud munakastilt, kuid töötab ühisuse juhatuselt saadud juhtnõrde alusel; 5) ringkond, kus puudub munaühisus või mune

võtab muil kaalutlusil vastu eraisik, kes on otseselt vahekorras „E. Munaekspordiga”, viimaseid on üksikuid.

Kinnispunktide ja kogumisringide abil teostatakse munade vastuvõtmist 17 ühisuses, kusjuures kogumisringi kuulub nii palju alavastuvõtupunkte, kui palju üks sorti ja jõuab nädala jooksul käia läbi. Autoga ringsõitu teostades kogutakse munad 28 ühisuse piirkonnas. Hobusega veetakse munad kokku 7 ühisuse piirkonnas. Ainult kinnispunktid on 9 ühisuse piirkonnas, kuna 2 ühisuses on segasüsteem. Kogumine toimub auto marsruutide ja kinnispunktide abil. Senini on leidnud kõige enam rakendamist munade vastuvõtmine liikuvate punktide süsteemi alusel, kusjuures munaühisuse ringkond on ositatud vastavalt ühendusile marsruutideks, mida mööda auto liigub kindlaksmääratud päevil ja teostab munade kogumist. Selle mooduse hea omadus on, et vastuvõetud mune saab veel samal päeval transportida edasi; nõuab vähem tööjõudu. Ühisuse ärijuhil on tootjatega alati tihe side. Olulisemaks puuduseks on, et see moodus ei ole talvel kuigi rakendatav. Kinnispunkti-

de-süsteem on ses mõttes parem, eriti neis rajoones, kus tuleb rohkesti mune kokku, või kus on tihe omnibuste ühendus, mis hõlbustab kiiret kauba edasisaatmist. Raske on vaid kohtadelt tarvilisel määral leida vilunud munade sortijaid ja sobivaid vastuvõtupunkti-ruume.

Turustamist väärrib töö, mida on tehtud munamihuse stabiliseerimiseks, kuna ühised on teenijaskonna komplektimisel arvestanud viimaste teadmusi ja oskusi. Paljudes ühisisis töötavad kaasa põllumajandusliku eriharidusega inimesed.

Väljaveetavate munade kõlblikkuse kindlaksmääramine toimub kahekordselt: 1) ühiste munade vastuvõtjate poolt ja 2) Tallinnas „Eesti Munaekspordi“ keskladudes. Keskladudesse sissetulnud kaup lastakse raskuse järgi liigitamise ja tembeldamise otstarbel üle masinakaalude, kusjuures munad veerevad üle tugevajõulise valgusalika. Munad, millised on veo juures või mõnel muul põhjusel

muutunud väljaveomääruses ettenähtud nõudele mittevastavaiks, kõrvaldatakse ja turustatakse siseturul. Seega on Eestist väljaveetavad munad paremad, milliseid suudetakse praeguses olukorras anda. Selle saavutamiseks on kohtadel teinud palju tööd munajühisuste teenijate personaal ning munajühisuste juhatused. Kui seda tööd jätkatakse sama järjekindlusega, ei ole kahtlust, et Eestist väljaveetavad munad muutuvad nõutavamaiks välisurgudel, mis ei jäta kindlasti mõjustamata ka saadavat munahinda.

Valitud munakaubanduse moodus on andnud häid tulemusi. Munajühisused on kujunemas omaette elujõulisiks ühistegelikeks ettevõteteiks. Munamihus on muutunud stabiilsemaks. Tootja saab kätte muna suurusele ja värskusele vastava hinna, mis on toonud uut hoogu ja elavust linnukasvatuse edendamistöösse.

TÖÖSTUS JA KAUBANDUS

TÖÖSTUSETTEVÕTTED JA TÖÖLOLU 1. X. 1938. A.

INDUSTRIAL ENTERPRISES AND EMPLOYMENT ON OCT., 1938.

Tööstustegevuse k. a. sept. kokkuvõttest, arvatud kaasa ehituse alal tegutsevad ettevõtted, nähtub tööstusettevõtete ja töömahu kitsenemist peamiselt suveseoonse iseloomuga tööde arvel, kus talveperioodi lähenedes tööstuslik tegevus jääb tavaliselt vaiksena. Ulatuslikemaiks tööstustegevuse kitsenemise aladeks on mäe-, puu- ja ehitustööstus. Ülevaate tööstusettevõtete arvu kasvamise või kahanemise kohta 1. X k. a. võrreldes eelmise kuu ja möödunud aastate sama ajaga saame järgmisist arvudest:

Tööstusettevõtete üldarv suur- ja kesktööstuses.

	Suurtööstus	Kesktööstus	Kokku
1. X 38	436	993	1 429
1. IX 38	442	992	1 434
1. X 37	432	942	1 374
1. X 36	267	534	801
1. X 29	290	477	767

Juurdekasv või kahanemine 1. X 38 (±):

Võrreldes	Suurtööstus	Kesktööstus	Kokku
1. IX 38	- 6	+ 1	- 5
1. X 37	+ 4	+ 51	+ 55
1. X 36	+169	+459	+618
1. X 29	+146	+516	+662

Ettevõtete arv suurenes k. a. sept. suurtööstuses (20 ja enam töölisega ettevõtted) tekstiiltööstuses linavabrikute alal — 1, saeveskite alal — 1 ja ehitustööstuses hoonete ehitamise alal — 2 ettevõtte võrra. Samal ajal vähenes ettevõtete arv suurtööstuses murdude ja kaevanduste rühmas turbatööstuse alal 2, metallitööstuses mitmesuguste metallesemete valmistamise alal — 1, saeveskite alal — 4, ehitustööstuses hoonete ehitamise alal 2 ning välisehituste alal 1 ettevõtte võrra.

Kesktööstuses (5—19 töölisega ettevõtted) suurenes ettevõtete arv samal ajal murdude

ja kaevanduste rühmas 1, metallitööstuses — 2, naha- 1, tekstiil- 1, puu- 3, põllugraafia- 1, toit-, maitseainete- ja jookide- 3, kehakatte- ja pudukaupade- 8 ja ehitus- 7 ettevõtte võrra. Samal ajal lõpetasid tegevuse seisumajäämise ja likvideerimise tõttu kesktööstusettevõtteist 1 turbatööstusettevõtte, 2 savi- ja keraamikatööstus-, 2 metalli-, 1 tekstiil-, 5 puu-, 1 põllugraafia-, 2 toit-, maitseainete- ja jookide-, 2 kehakatte- ja pudukaupade- ning 10 ehitustööstusettevõtet.

Töömaht kujunes suur- ja kesktööstuses võrreldes eelmise kuu ja eelmiste aastate sama ajaga järgnevalt.

Töötajate arv tööstuses 1. X 1929—38. a.

	Suurtööstus	Kesktööstus	Kokku
1. X 38	49 504	9 469	58 973
1. IX 38	50 847	9 368	60 215
1. X 37	51 057	8 709	59 766
1. X 36	27 272	4 869	32 141
1. X 29	31 752	4 737	36 489

Suurenemine või vähenemine 1. X 38 (±):

Võrreldes	Suurtööstus	Kesktööstus	Kokku
1. IX 38	- 1 343	+ 101	- 1 242
1. X 37	- 1 553	+ 760	- 793
1. X 36	+22 232	+4 600	+26 832
1. X 29	+17 752	+4 732	+22 484

Tööstuses kasustatava inimtööjõu maht nõrgenes k. a. sept. võrreldes eelmise kuuga 1242 ja võrreldes m. a. sama ajaga 793 töötaja võrra. Sept. aktiivsuse nõrgenemine on peamiselt sesoonset laadi, kuid siiski võrreldes m. a. sama ajaga võib märgata ühtlasi väikest konjunktuurilist nõrgenemist.

Murdude ja kaevanduste rühmas tegeles 1. X k. a. suur- ja kesktööstuses 5334 töötajat, mis on väiksem eelmisest kuust 516 töötajat ehk 8,8%, kuid suurem 1937. a. sama aja seisust 79 töötajat ehk 1,5%. Töömahu vähenemine toimus kõigis selle tööstusharu erialades: turbatööstuses 458 töötajat ehk 33,4%, õlikivikaevandusis — 47 töötajat ehk 1,1% ning kivi- ja paemurdudes — 9 töötajat ehk 2,9% võrreldes eelmise kuu seisuga. Võrreldes 1937. a. sama aja seisuga on vähenemine turbatööstuses 212 töötajat ehk 18,9% ning suurenemine õlikivikaevandusis 244 töötajat ehk 6,3% ja kivi- ning paemurdudes 47 töötajat ehk 18,4%.

Mineraalide töötlemise alal oli suur- ja kesktööstuses töötajate arv väiksem eelmisest kuust 164 töötajat ehk 5,2% ja suurem m. a. sama aja seisust 86 töötajat ehk 2,9%. Tsemendi-, lubja- ja kipsitööstuses vähenes töömaht 33 töötajat ehk 3,4%, savi- ja keraamikatööstuses 212 töötajat ehk 15,7%, kuna suurenemine toimus klaasitööstuses 88 töötajat ehk 11% võrreldes eelmise kuuga. Kuid võrreldes m. a. sama ajaga suurenes töötajate arv tsemendi-, lubja- ja kipsitööstuses 102 töötajat ehk 12,4% ja vähenes savi- ja keraamikatööstuses 1,6% ning klaasitööstuses — 0,8%.

Metallitööstuses töötas 1. X k. a. suur- ja kesktööstuses 7785 töötajat, mis on suurem eelmise kuu töötajate arvust 15 töötajat ehk 0,2% ja 1937. a. sama aja seisust 59 töötajat ehk 0,8%. Metallitööstuse erialadest osutab väikest töömahu tõusu laevaehitus — 0,6% ja elektriaparaatide valmistamise alal — 8,4%. Ses allrühmas oli eriti aktiivne tegevus raadiovastuvõtjate valmistamise alal. Kõik teised erialad näitavad tööjõu tagasiminekut. Nii vähenes töötajate arv masinaehituses 1,3, raudtee- ja trammitöökodades — 0,4%, mehaanika- ning lukusepatöökodades — 3,8% ja mitmesuguste metallesemete valmistamise alal — 2,1% võrreldes eelmise kuuga. 1937. a. sama aja seisuga võrreldes on tööjõu arv suurenenud raudtee- ja trammitöökodades — 9,5%, elektriaparaatide valmistamise alal — 26,5% ning mehaanika- ja lukusepatöökodades — 10,8%. Tagasiminekut võis märkida sept. masinaehituses — 11,5%, laevaehituses — 3,4% ja mitmesuguste metallesemete valmistamise alal — 8,6%.

Keemiatööstuses tegeles 1. X k. a. 3300 töötajat, mis on madalam eelmise kuu seisust 45 töötajat ehk 1,3%, kuid suurem 1937. a. sama aja seisust 172 töötajat ehk 5,5%. Töömahu vähenemine toimus kõigis selle tööstusharu erialades peale küünla- ja seebitööstuse ning mitmesuguste keemiaainete tööstuse, kus suurenemine oli vastavalt 7,7% ja 0,7%. Nii vähenes töötajate arv tuletikutööstuses 1%, kummitööstuses 0,7% ja õlikivitööstuses — 3,2% võrreldes eelmise kuuga. Võrreldes m. a. sama ajaga on tööjõu

arv suurenenud kõigis selle tööstusharu alarühmades peale mitmesuguste keemiaainete tööstuse, kus on vähenemine 8,8%. Töömaht suurenes (kiviõlitööstuses 12%, kütüüla- ja seebi- 35%, tuletiku- 1% ja kummitööstuses — 0,4%.

Nahatööstuses vähenes töötajate arv sept. võrreldes eelmise kuu ja m. a. sama ajaga võrdselt 1,4%. Toornahatööstuses oli vähenemine vastavalt 0,2% ja 1,1% ning nahkesemete valmistamise alal — 6,8% ja 2,8%.

Tekstiiltööstuses oli 1. X k. a. töötajaid suur- ja kesktööstuses 11510, mis on suurem eelmisest kuust 75 töötajat ehk 0,7%, kuid väiksem m. a. sama aja seisust 837 töötajat ehk 6,8%. Sept. suurenes töömaht puuvillatööstuses 143 töötajat ehk 3,8%, apretuur- ning värvimistööstuses — 32 töötajat ehk 5,3% ja kunstiidiiride- ning pudukaupadetööstuses — 74 töötajat ehk 3,4%; villatööstuses ei olnud sept. töötajate arvus muutust. Vähenemine toimus linatööstuses 175 töötajat ehk 8,4% ja köie-, nõöri- ning niiditööstuses 2,2% võrreldes eelmise kuuga. Võrreldes 1937. a. sama kuuga on vähenemine puuvillatööstuses 556 töötajat ehk 12,5%, linatööstuses — 75 töötajat ehk 3,8%, nõöri- ning niiditööstuses — 29 töötajat ehk 9,6%, kunstiidiiride- ning pudukaupadetööstuses — 171 töötajat ehk 7% ja apretuur- ning värvimistööstuses — 0,8%.

Välismaiste tellimuste puudus annab end tunda kõige enam puuvilla- ja linatööstuses. Osalt on linatööstuses vähendatud tööpäevade arvu 4—5-le nädalas ja vähendatud tööjõudu. Puuvillatööstuses on siiski juba märgata teatavat paranemistendentsi.

Puutööstuses töötas 1. X k. a. 4844 töötajat, mis on madalam eelmise kuu seisust 149 töötajat ehk 3% ning m. a. sama aja seisust 534 töötajat ehk 9,9%. Saeveskite alal võis märgata sept. tagasiminekut metsamaterjali töötlemishooaja möödumise puhul, kus töötajate arv vähenes 151 töötajat ehk 7,2%. Mööbli- ja vineeritööstuses suurenes töömaht 0,4%, kuna muude puuesemete valmistamise alal vähenes töötajate arv 1,5% võrreldes eelmise kuuga. Võrreldes m. a. sama ajaga on vähenemine

saeveskite alal 478 töötajat ehk 19,7%, mööbli- ja vineeritööstuses — 3,7%; muude puuesemete valmistamise alal suurendati tööjõudude arvu 6,9%.

Paberitööstuses oli 1. X k. a. suur- ja kesktööstuses 2481 töötajat, mis on kõrgem eelmise kuu seisust 0,9%, kuid madalam m. a. sama aja seisust 6,3%. Ehkki paberi- ja tselluloosi turustamisel välismaal on tekkinud raskusi, tõusis siiski töömaht sept. tselluloosi- ja puupapi valmistamise alal 0,3% ja paberesemete valmistamisel — 4,0%. Võrreldes 1937. a. sama ajaga on vähenemine nelil aladel vastavalt 7,3% ja 1,5%.

Polügraafiatööstuses suurenes töötajate arv võrreldes eelmise kuuga 1% ja m. a. sama aja seisuga — 6,3%.

Toit-, maitseainete- ja jookide tööstuses ulatus töötajate arv 1. X k. a. 6220, mis on kõrgem eelmise kuu seisust 168 töötajat ehk 2,8% ja 1937. a. sama aja seisust — 689 töötajat ehk 12,5%. Selle tööstusharu allrühmadest esinevad töömahu suurenemisega võrreldes eelmise kuu ja m. a. sama aja seisuga: jahuveskid 3,6% ja 14,3%, leivatööstus — 1,5% ja 9,9%, šokolaadi- ja kompvekitööstus — 8,1% ja 16,4%, konservitööstus — 3,9% ja 26,3%, toiduõlide- ja rasvade tööstus — 7% ja 8,2% ja piiritusvabrikud — 36,1% ja 33,9%. Tööjõu arv vähenes tapamajades 1,4%, piimatööstuses — 2,5%, veini- ja liköörivabrikuis — 5,9%, linnase- ning õlletööstuses — 3,4%, karastavate jookide tööstuses — 8,3% ja tubakatööstuses — 0,2%, kuna kartulijahu- ja siirupitööstuses tööjõu arv suurenes võrreldes eelmise kuuga 43,9%. Võrreldes 1937. a. sama ajaga on suurenemine tapamajades 5,1%, veini- ja liköörivabrikuis — 29,5%, linnase- ja õlletööstuses — 17,2%, karastavate jookide tööstuses — 75% ja tubakatööstuses — 1,2%.

Kehakatte- ja pudukaupade tööstuses tõusis k. a. sept. töötajate arv sügishooaja kätte jõudmise tõttu suur- ja kesktööstuses 200 töötajat ehk 7,1%; võrreldes m. a. sama aja seisuga on töömaht sel alal endine. Riievalmistamistööstuses suurenes töötajate arv sept. 108 töötajat ehk

Töölohu ja tööliliste teenistus tööstuses — *Employment and Earnings in Industry.*

	Töötajate arv Number of Workers			Tunniteenus suurtööstuses septembris 1938. Hourly Earnings in Large-scale Ind. in September, 1938					
	1. X 1938		± Septembris 1938 In September 1938	Senti tunnis Sents per Hour		Indeksid (eelmise aasta vastav kuu-100) Indexes (Corresponding Month of Previous Year - 100)			
	Suurtööstus Large-scale Industry	Suur- ja kesktöös- tus — Large-scale and Middle-sized Industry				Teenistuse nimesväärtus Nominal Earnings		Reaalteenistus Real Earnings	
			M.	N.	M.	F.	M.	N.	
I Murrud ja kaevandused — Minas and quarries	5 257	5 334	— 616	47,1	27,7	104	94	99	90
II Mineraalide töötlemine — Mineral working industry	2 474	3 014	— 164	42,0	21,7	106	107	101	102
III Metallitööstus — Engineering industry	6 548	7 785	+ 15	46,3	29,2	107	115	102	110
IV Keemiatööst. — Chemical ind. V Nahatööstus — Leather ind.	2 935	3 300	— 45	40,6	28,5	111	112	106	107
VI Tekstiilitööstus — Textile ind.	599	792	— 11	39,0	20,9	103	98	98	93
VII Puitööstus — Woodworking industry	10 943	11 510	+ 75	36,5	28,5	107	106	102	101
VIII Paberitööstus — Paper ind.	3 724	4 844	— 149	42,1	27,3	104	103	99	98
IX Polügraafiatööstus — Poly- graphic industry	2 366	2 431	+ 23	39,9	26,0	107	106	102	101
X Toit-, maitseain. ja jookide ts. — Foodstuff, stimul. and beverage industry	1 603	2 093	+ 20	46,9	29,9	105	108	100	103
XI Kehakatte- ja pudukaupade ta. — Clothing a. dry-goods ind.	3 814	6 220	+ 168	36,7	20,8	100	101	95	96
XII Ehitustööst. — Building ind.	1 951	3 015	+ 200	47,1	26,5	104	108	99	103
XIII Elektriijaamad ning gaasi- ja vesivarustus — Electric power plants, gas and water works	5 993	6 965	— 857	43,9	24,0	103	106	98	100
XIV Puhastustööstus — Sanitat- ion industry	1 123	1 205	— 3	46,4	31,1	100	98	95	93
Kokku — Total	49 504	58 978	— 1 242	43,0	26,7	106	105	101	100

8,8%, jalanõudetööstuses — 60 töötajat ehk 6,1% ning moe- ja pudukaupadetööstuses — 0,9%. Võrreldes 1937. a. sama aja seisuga suurenes töötajate arv ainult jalanõudetööstuses — 54 töötajat ehk 5,5%, kuma riievalmistamis- ja moe- ning pudukaupadetööstuses vähenes töötajate arv vastavalt 13 töötajat ehk 1%, ja 93 töötajat ehk 14,4%.

Ehitustööstuses oli koos riigitööstusettevõtete a/s „Ehitaja“ ja Teedeministeeriumi Ehitusosakonna töötajatega 1. X k. a. 6 965 töötajat, seega 857 töötajat ehk 11% vähem kui sept. algul. Võrreldes 1937. a. 1. X on vähenemine 585 töötajat ehk 7,7%. Võrreldes eelmise kuu ja m. a. sama ajaga on töötajate arv vähenenud vastavalt hoonete ehitamise alal 454 töötajat ehk 9,8%, ja 439 töötajat ehk 9,5% ning välisehituste alal — 403 töötajat ehk 12,6% ja 146 töötajat ehk 4,9%.

Elektriijaamades ning gaasi- ja vesivarustuse alal vähenes töö-

maht sept. võrreldes eelmise kuuga 0,2%, kuid oli suurem m. a. sama aja seisust 6,6%. Elektriijaamades jäi töötajate arv muutmataks võrreldes 1. IX k. a., kuid ületas 1937. a. sama aja 10%.

Puhastustööstuses oli 1. X k. a. suur- ja kesktööstuses 415 töötajat, mis ületab eelmise kuu ja m. a. sama aja seisu 0,5% ja 16%.

Kuigi töötajate arv osutas sept. lõpul vähenemist võrreldes m. a. ca 800 isikku võrra, jäi efektiivne töömaht sept. peagu võrdseks m. a. töömahuga. Võrreldes tööliliste arvu- lise vähenemisega on tunduvalt väiksem efektiivse töömahu nõrgenemine põhjustatud nähtavasti erinevast tööjõu arvulisest kujunemisest m. a. ja k. a. sept. kestel. Mainitud võrdlus laseb oletada, et k. a. sept. toimus tööjõudude koondamine enam kuu lõpupoole. Võimalik, et tänava on töötatud ka pikema tööpäevaga.

Tööliste töötundide üldarv suur- ja kesk-
tööstuses (1000):

	Suurtööstus	Kesk- tööstus	Kokku
1938. a. sept.	8 574	1 662	10 236
1938. a. aug.	8 948	1 630	10 578
1937. a. sept.	8 798	1 498	10 296
1936. a. sept.	7 400	1 214	8 614

Suurenemine või vähenemine 1938. a.
sept. (±):

Võrreldes	Suurtööstus	Kesk- tööstus	Kokku
1938. a. aug.	- 4,2	+ 2,0	+ 3,2
1937. a. sept.	- 2,5	+10,9	- 0,6
1936. a. sept.	+15,9	+36,9	+18,9

Tööliste keskmine tööpäevapikkus oli k. a. sept. suurtööstuses meestöölil 8,26 ja naistöölil — 7,99 tundi ning kesktööstuses meestel 8,20 ja naistel — 8,00 tundi. Võrreldes aug. lühenes tööpäev sept. suurtööstuses meestöölil 0,8%, kuna see naistöölil vastupidi pikenes 0,6%; kesktööstuses lühenes tööpäev meestel 1,1% ja naistel — 0,7%.

Rööbiti töötundide arvu kahanemisega langes sept. makstud palga üldsumma võrreldes eelmise kuuga ca 100 tuh. kr. Kõrgemate töötasunormide tõttu on üldine teenistus k. a. siiski veel suurem m. a. samasest teenistusest, vaatamata väikesele töömahu kitsenemisele.

Palga üldsumma suur- ja kesktööstuses
(1 000 kr.):

	Töölised	Administratsioon	Kokku
1938. a. sept.	3 817	824	4 641
1938. a. aug.	3 928	803	4 731
1937. a. sept.	3 614	741	4 355
1936. a. sept.	2 756	634	3 390

Suurenemine või vähenemine 1938. a.
sept. (±%):

Võrreldes	Töölised	Administratsioon	Kokku
1938. a. aug.	- 2,8	+ 2,6	- 1,9
1937. a. sept.	+ 5,6	+11,2	+ 6,6
1936. a. sept.	+38,5	+30,0	+36,9

K. a. sept. oli tööstustöölise keskmine tunniteenistus suurtööstuses meestöölil 43,0 s. ja naistöölil — 26,7 s. ning kesktööstuses meestel — 37,3 s. ja naistel — 21,5 s., mis on kõrgem eelmise kuu teenistusest suurtööstuses meestel 0,9% ja naistel — 2,3% ning kesktööstuses vastavalt — 2,5% ja 3,4%. Võrreldes 1937. a. sama kuuga on tunniteenistus tõusnud suurtööstuses meestel 5,7% ja naistel — 4,7% ning kesktööstuses meestöölil — 12,3% ja naistöölil — 4,9%.

Reaalteenistus (teenistuse ostujõud tunniteenistuse alusel) tõusis võrreldes 1937. a. kuu teenistusega suurtööstuses meestöölil 1% ja naistöölil jäi see endiseks.

Tööõnnetusi oli k. a. sept. 1 108, sellest suurtööstuses — 1 017 ja kesktööstuses — 91. Seega tuleb ühe milj. töötunni kohta suurtööstuses 118,6 ja kesktööstuses — 54,8 ning keskmiselt — 108,2 tööõnnetust, kuna eelmisel kuul oli vastavalt 145,7, 63,2 ja 133,0 tööõnnetust ning 1937. a. samal kuul — 135,8, 40,2 ja 122,0. Suhteliselt langes tööõnnetuste sagedus k. a. sept. võrreldes eelmise kuuga 21,3%, sellest suurtööstuses — 22,0% ja kesktööstuses — 11,7%. Võrreldes m. a. sept. on tööõnnetuste sagedus langenud suurtööstuses 14,9%.

LÜHIUDISEID. — SUNDRY INFORMATION.

Majandusministeeriumi Tööstusosakond andis loa kinnitatud projektide ja kirjelduste kohaselt:

● Riigi Trükikojale, Tallinnas Niine 11, tema ümberkorraldatava trükikoja varem kinnitatud projektis muudatuste ettevõtmiseks. Ettevõttes leiab tööd 75 nais- ja meesametnikku ning 210 töölit. Jõuandjaks 59 elektrimootorit üldvõimega 117 HJ. Valmistatakse igasugu trükitooteid, väärtpabereid ning paber- ja metallraha.

● J. Neeser ja A. Mugurile, Tallinnas

Pärnu m. 131 asuva villa- ja vatitöötushoone välisseinte vooderdamiseks ning veesoojendusruumi ehitamiseks. Ettevõttes leiab tööd 10 töölit. Jõuandjaks 3 elektrimootorit üldvõimega 62 HJ. Valmistatakse villast ja puuvillast lõnga ning vatti.

● A/S-le „Järvakandi Tehased“ Järvakandis, Harjumaal, asuvas klaasimetsatööstuses klaasitehase hoones juurdeehituste teostamiseks ja sisseseadmiseks. Ettevõttes leiab tööd 586 töölit. Jõuandjaks jõujaam 2 turboagregaadiga à 200

ja 350 kW. Valmistatakse tahvelklaasi ja kastilaudu.

● A/S-le „Estoliit”, Tallinnas Tulika 15/17 asuvas kunstsarvetööstuses 32 m. kõrge raudkorstna püstitamiseks. Eetevõttes leiab tööd 36 töelist. Jõuandjaiks lokomobiil 100 HJ ja 13 elektrimootorit üld-

võimega 64 HJ. Valmistatakse kaseiniist kunstsarve.

● A/S-le „A. M. Luther”, Tallinnas Pärnu m. 69 asuvas toolipõhjatööstuses juurdeehituste teostamiseks ja sisseseadmiseks. Toolipõhjatööstuses leiab tööd 125 mees- ja 200 naistöolist. Valmistatakse vi-neertoolipõhju.

PÖLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD

VÖITURG. — BUTTER MARKET.

Võihinnad välisturgudel jäid m. n. püsima e. n. tasemele. Nii noteeriti meie võihinnaks Manchesteris 119—121 š cwt, mis on võrdne e. n. hinnaga. Ka Saksast saadav võihind jäi e. n. tasemele. Vastavalt hindade liikumisele ja väljaveetud võikoguste vaherkordade kujunemisele üksikute turgude jär-gi noteeriti meie eksportvõihinnaks 164 s. kg. Tendents vaikne.

Võihindade tunduv kõvenemine okt. lõpul tõi kaasa ka tarvituse vähenemist, mistõttu m. n. ilmnis võiturul teatav vaikus. Kuna võitagavarade seis on ka küllalt suur, sõltub edasine võihindade kujunemine suurel määral ookeanitaguste maade võipakkumistest. Arvestades aga, et tänavu ei ole loota erilist üllatust ookeanitaguste maade võitoo-dangu kujunemises, võib pidada edasist võiturseisundit võrdlemisi stabiilseks. Võita-gavarade kujunemises toimus Inglises okt. vähenemine, kusjuures aga tänavune võit-tagavarade seis on siiski tunduvalt suurem kui m. a. Nii oli võid külmutusmajades 22. okt. 1 002 745 kasti m. a. 393 000 ja 1936. a. sama aja 943 000 kasti vastu. Seega on tänavune võitagavarade seis Inglises üle kahe korra suurem kui m. a. samal ajal.

Või väljavedu Hollandist oli sept. 4% suurem kui m. a. samal kuul. K. a. esimesel 9 kuul väljaveetud võikogus on 822 577 cwt, mis on 3% väiksem kui m. a. samal kuul. Väljaveetud võikogusest läks Inglisse 585 511 cwt, Saksas — 195 807 cwt ja ülejäänud osa — teistele turgudele.

Või sissevedu Saksas on näidanud tänavu suurenemist. Nii importis Saksas okt. 6% võid enam kui m. a. samal kuul.

K. a. esimesel 10 kuul ulatus Saksas imporditud võikogus 697 611 kv-le, olles seega 12% suurem kui m. a. samal ajal. Sissevedu on suurenenud kõigist võieksporimaist, peale Poola, Iiri ja Argentiina.

Või väljavedu Eestist on näidanud tänavu üldsummas suurenemist, kuid okt. vähenemist. Nii eksporditi mellit võid okt. 1262,6 tn, s. o. ligi 13% vähem kui m. a. samal kuul. K. a. esimesel 10 kuul eksporditi võid 13 055 tn, ehk 15,6% enam kui m. a. samal ajal. Väljaveetud võikogusest läks Saksas 4496 tn, Inglisse — 8511 tn ja ülejäänud osa — teistele turgudele.

PÖLLUMAJANDUSLIK VÄLJAVEDU. EXPORTS OF AGRICULTURAL PRODUCTS

	Nädalas		1935. a.	1937. a.	1936. a.
	31./X 6./XI 1935	28./X 30./X 1936	1./I kuni 6./XI	1./I kuni 7./XI	1./I. kuni 8./XI
VÕI (tonni) <i>Butter (tons)</i>	—	472,4	13055,4	11289,5	9206,9
Sellest:	—	—	—	—	—
Saksas . . .	—	165,4	4496,0	4251,9	3822,0
Inglisse . .	—	294,5	8510,9	6860,9	5236,6
MUNAD (tuh. tk.) — <i>Eggs (1000)</i>	—	1206	39780	38649	41880
Sellest:	—	—	—	—	—
Inglisse . .	—	522	16588	5853	17020
Saksas . . .	—	684	21552	32972	20362
PEEKON (tonni) — <i>Bacon (tons)</i>	—	85,6	1742,9	1829,8	1906,1
LINA (tonni) <i>Flax (tons)</i>	—	60,4	5228,8	5275,7	6309,8
Sellest:	—	—	—	—	—
Inglisse . .	—	—	2556,1	1722,2	2795,8
Belgiasse . .	—	—	187,1	201,5	281,9
Soome . . .	—	—	817,7	801,3	465,3
Saksas . . .	—	59,1	1156,0	2304,1	1200,5
Prantsusse .	—	—	352,7	632,3	1531,3

TAHTSAMAD HINNAD JA NOTEERINGUD. — PRICES AND QUOTATIONS.

English Nomenclature see No. 38.	31/X	24/X	%	September		English Nomenclature see No. 38.	31/X	24/X	%	September	
	6/XI	30/X		1938	1937		1938	30/X		1938	1937
SUURMÜÜGHINNAD Tallinnas											
ringute Järgi (kr. kv)											
1. Rukis	16,50	16,50	0	17,00	16,26	79. Lambaliha, esim. veer.	55	55	0	62	61
2. Nisu	22,50	22,50	0	23,00	23,25	80. " tag	65	65	0	72	66
3. Oder, sõda	16,50	16,50	0	—	15,75	81. Searasv, sulatamata	110	110	0	110	113
4. Kaer	12,50	12,50	0	—	14,50	82. " sulatatud	180	180	0	180	140
5. Rukkipaju	17,43	17,43	0	17,68	17,65	83. Loomarasv, sulatamata	65	65	0	65	60
6. Rukkipüü	26,25	26,60	-0,9	26,50	25,25	84. " sulatatud	80	80	0	80	78
7. Nisupüü (kõrgem sort)	41,00	41,00	0	43,00	43,25	85. Heeringad	55	55	0	55	50
8. Kartulid, sõgri	2,75 ⁹⁾	2,66 ⁹⁾	+3,7	—	—	85-a Eesti erivalik	—	—	—	—	—
9. " tõiustuse	2,70	2,60	+3,0	—	—	86. Raimed, värsked	22	20	+10	24	24
10. Kartulitärklis	23,00	25,00	0	25,00	23,50	87. Kilud, värsked	60	65	-7,7	30	50
11. Juust, Sveitsi (kg)	1,20	1,20	0	1,25	1,25	88. Ristikhein	6,1	6,1	0	6,1	6,4
12. Taimnõõri (kg)	0,72	0,72	0	0,78	0,83	89. Aasahein	4,9	4,9	0	4,9	4,8
13. Suhkur	44,38	44,88	-1,2	44,75	49,26	90. Põletispuud, kase (m ³)	845	845	0	845	845
14. Sool	2,60	2,60	0	2,43	2,80	91. " männi	568	568	0	568	568
15. Riis, Burma II	46,50	46,50	0	46,50	46,50	92. Petrooleum (lt)	16	16	0	16	16
16. Tee, or. Pek., Tseilon (kg)	5,80	5,80	0	5,80	5,75	PÖLLUMAJANDUSSAADUSTE NOTEERINGUD.					
17. Kohv, Rio, Santos	2,98	2,98	0	2,98	2,98	Rukis — (kr. kv.)	—	—	—	—	—
18. Kakao, Holland	2,10	2,10	0	2,10	2,10	93. Hamburg (La Plata)	6,21	6,38	-2,7	6,08	11,59
19. Heering., S. Mattias (tunn)	44,50	44,60	0	44,50	51,60	94. Chicago	5,72	5,97	-2,4	5,84	12,90
20. " Matfals	46,00	46,00	0	46,00	55,50	95. Winnipeg	—	—	—	—	—
21. Palgid, kuusk, mänd (thm)	15,50	15,50	0	15,50	20,00	Nisu — (kr. kv.)	—	—	—	—	—
22. Paberipuu (rm)	9,00	9,00	0	9,00	8,00	96. Hamburg (Manitoba I)	10,73	11,04	-2,8	11,40	20,49
23. Saet, mat., mänd u/s (thm)	32,50	32,50	0	32,00	48,00	97. Liverpool	8,63	9,17	-5,3	10,25	17,45
24. Talliskivid (1000 tk.)	49,50	49,50	0	49,50	47,00	98. Chicago	8,90	9,09	-2,1	8,75	14,12
25. Silikaatkivid (1000 tk.)	42,00	42,00	0	41,50	42,00	99. Winnipeg	8,08	8,29	-3,1	8,58	17,02
26. Tsem. (tunn 170 kg ¹⁾)	5,85	5,85	0	5,85	5,85	Mais — (kr. kv.)	—	—	—	—	—
27a. Tsem. paberkot. (170 kg ¹⁾)	5,15	5,15	0	5,15	5,15	100. Chicago	6,69	6,86	-2,5	7,59	13,20
27. Lubi	2,20 ²⁾	2,20 ²⁾	0	2,20 ²⁾	2,20 ²⁾	PHM lahtiselt Tallinn (snt. lt.)	—	—	—	—	—
28. Tsinkvalge (kg)	0,42	0,42	0	0,42	0,62	101. I v. piimakauplustele	13	13	0	12	11
29. Ooker (kg)	0,19	0,19	0	0,19	0,23	102. I v. piimatõestustele	12	12	0	11	10
30. Värnis	61,00	61,00	0	61,00	65,00	103. II v. piimakauplustele	11	11	0	10	9
31. Linaseeme, õli tootmiseks	16,75	16,75	0	—	17,75	104. II v. piimatõestustele	10	10	0	9	8
32. Õlikogid, linaseemne	14,75	14,75	0	—	12,75	Või. (snt. kg)	—	—	—	—	—
33. Niunkliid	12,00	12,00	0	—	11,00	105. Tallinn	164	160	+2,5	163	180
34. Superfosfaat, 18-20%	—	—	—	5,35	5,05	106. Kihudustatud hind	160	160	0	160	145
35. Kaalisool, 40%	—	—	—	11,70	11,55	Londons.					
36. Fosforit, eesti	—	—	—	3,35	3,25	107. Taani	241	242	-0,8	241	242
37. Nitrofoska	—	—	—	24,50	—	108. Eesti	—	—	—	—	—
38. Raud, sordi	20,00	20,00	0	21,00	22,00	109. Läti	—	—	—	—	—
39. Teras, vedru	32,00	32,00	0	32,00	30,00	110. Leedu	—	198	—	—	210
40. Ingliseina	445,00	445,00	0	412,50	550,00	111. U-Meremaa	—	202	—	—	213
41. Seatina	42,50	42,50	0	42,50	51,00	Manchesteris.					
42. Vaskplekk, punane	210,00	210,00	0	210,00	195,00	112. Taani	245	247	-0,8	246	247
43. " valge	180,00	180,00	0	180,00	185,00	113. Eesti	214	214	0	212	227
44. Tsinkplekk	77,50	77,50	0	77,50	77,50	114. Läti	214	214	0	212	227
45. Puuvillarite, hõas (mtr)	0,57	0,57	0	0,57	0,61	115. Soome	228	228	0	222	236
46. Tallanahk, eesti nah. (kg)	2,50	2,50	0	2,48	2,45	116. Rootsi	228	228	0	222	236
47. " ameer. n. I s.	2,75	2,75	0	2,75	2,75	117. Kopenhaagenis — Taani	—	196	—	—	197
48. Faber, rotatsioon	23,20	23,20	0	23,20	23,20	Peekon. (snt. kg)	—	—	—	—	—
49. Kivitsüsi, auru	2,80	2,80	0	2,80	3,15	118. Tallinn 60 — 72 kg I s.	88 ³⁾	88 ⁴⁾	0	93	98
50. " sepa	3,50	3,50	0	3,50	3,60	119. " 55,5-59,5 " "	83 ³⁾	83 ⁴⁾	0	88	93
51. Põlevkivi, 1-a s.	0,90	0,90	0	0,90	0,90	120. " 72,5-75,0 " "	79 ³⁾	79 ⁴⁾	0	84	89
52. Turvas	1,00	1,00	0	1,00	0,90	Londons (kõrgem not.)					
53. Põlevkiviõli	6,70	6,70	0	6,70	5,60	121. Taani	109	109	0	176	185
54. Kütteõli, o/ü. "E. Kiviõli"	6,75	6,75	0	6,75	6,75	122. Eesti	153	157	-2,5	166	175
55. Kivitsüsi	13,25	13,25	0	13,25	19,00	123. Läti	—	—	—	—	175
56. Nafta	13,25	13,25	0	13,50	14,00	124. Leedu	—	155	—	—	166
57. Petrooleum	14,50	14,50	0	14,50	15,60	125. Rootsi	164	164	0	170	183
58. Bens., Rõigi Põlevkivit. (lt)	0,32	0,32	0	0,32	0,31	126. Iiri	166	166	0	175	187
59. " Kiviõli "Estolin" (lt)	0,33	0,33	0	0,33	0,32	127. Poola	153	157	-2,5	166	175
VAIKEMÜÜGHINNAD Tallinnas (snt. kg.)											
60. Rukkipaju (kotiviisi)	17,2	17,2	0	17,2	17,6	Linn — Võru-Petsert.					
61. Sepikujaju (kotiviisi)	26	26	0	27,5	27,6	128. Ristna (R)	107	107	0	107	138
62. Manna	50	50	0	50	50	129. Hoffsdreiband (HD)	93	93	0	93	129
63. Kartulijahu	30	30	0	30	30	130. Dreiband (D)	89	89	0	89	120
64. Kartulid	4,1	4,5	-8,9	4,3	4,2	131. Ordin-dreiband (OD)	80	80	0	80	111
65. Suhkur	47	47	0	46,5	47	132. L-ordin-dreib. (LOD)	71	71	0	71	102
66. Sool	5	5	0	5	5	133. Takuprakk (H)	62	62	0	62	93
67. Piim, II valik lahtine	13	13	0	12	11	Mujal Eestis.					
68. Lauavõli	180	175	+2,8	180	193	134. Ristna (R)	105	105	0	105	136
69. Kõigivõli	170	195	+3,0	168	178	135. Hoffsdreiband (HD)	96	96	0	96	127
70. Koor, rõõak (liter)	110	110	0	110	100	136. Dreiband (D)	87	87	0	87	118
71. hapu	110	110	0	110	100	137. Ordin-dreiband (OD)	78	78	0	78	109
72. Kanamunad (paar)	17	17	0	9	9	138. L-ordin-dreib. (LOD)	69	69	0	69	100
73. Sealha, keedulha	95	90	+5,5	95	100	139. Takuprakk (H)	60	60	0	60	91
74. " praeliha	100	100	0	111	100						
75. Loomaliha, supliha	65	65	0	68	55						
76. " praeliha	85	80	-5,8	98	78						
77. Vasikalha, esim. veer.	65	65	0	64	65						
78. " tag.	80	80	0	76	70						

1) fr. Rakvere; 2) ühes teedmaksuga; 3) 7./XI-13./XI; 4) 31./X-6./XI; 5) fr. Tamsalu; 6) Läänemaal.

JUUSTUTURG. — CHEESE MARKET.

Juustuturuseisundi kujunemises ei olnud möödunud 2 nädalal erilist muutust. See-tõttu noteeriti 7. XI juustuhinnad endisiks eksport- kui ka siseturujuustu kohta. Vas-tavalt juusturatta raskusele on eksportjuus-tuhinnad kahesugused.

Juusturatta raskus:

	80 kg. ja üle	alla 80 kg.
12 A	115 s. kg.	105 s. kg.
12 B	112 " "	102 " "
11 A	113 " "	103 " "

	80 kg. ja üle	alla 80 kg.
11 B	110 " "	100 " "
10 A B C	106 " "	106 " "

Siseturujuustuhinnaks noteeriti:

	s. kg.	s. kg.
Sveitsi juust . .	85—120	Backstein juust . 100—110
Hollandi juust .	100—110	Tilsiti juust . . 107—115

Konservjuustuhind noteeriti rasvasisaldu-se järgi: kuivaineis — 35% rasva 105—110 s. kg; 45% — 130—135 s. kg. ja 50% — 140 s. kg.

PEEKONITURG. — BACON MARKET.

Peekoniturul leidis aset lõdvenemine, ku-na oma maa peekoni pakkumine on suure-nenud tunduvalt. Laoseisude suurenemine avaldas deprimeerivat mõju turuseisundile, mille tagajärjel tuli hindu alandada. Eesti peekoni kõrgema sordi noteering Londonis langes 2 š võrra 86 š-le tsn. Kuid praegune eesti peekonihind ületab siiski veel 3 š m. a. hinna samal ajal. On lootusi, et peekoni-hinnad taas kõvenevad käesoleva kuu lõpul, nagu see kordub tavaliselt igal aastal.

samal ajal veeti sisse ainult 234 444 siga 20,5 milj. RM. väärtuses. Sigade sissevedu Saksa on seega k. a. ligi 2 korda suurem kui m. a.

K. n. maksavad eksporttamajad peekon-sigade eest endiselt järgmisi hindu:

Tapakaal	1. sort	2. sort	3. sort	4. sort
60—72 kg.	88	83	Siseturu hinnad	
55,5—59 "	83	79	"	
72,5—75 "	83	79	"	
75,5—80 "	79	75	"	

ja elussigade eest:

90—120 kg. raskused	61 s.	eluskaalu-kg.
121—160 " " "	65 " "	" "
üle 160 " " "	61 " "	" "

— CATTLE AND MEAT MARKET.

pullid 30—33 s. ja väiksemad 25—27—31 senti kilo.

Lehma- ja härjaliha: nuumatuil 55—63 s., rammusail 43—48 s., keskmisil 38—43 s. ja lahjadel 32—35 s. kg. Eluskaalu järgi 17—22—28—34 s. kg.

Mullikalaha nuumatuil 53—58 s., rammu-sail 50—52 s., keskmisil 45—48 s. ja lahja-del 37—43 s. kg. Eluskaalu järgi 20—24—30—34 s. kg.

Vasikate pakkumine väike. Nõudmine hea. Hind siiski sea- ja lambaliha suurema pakkumise tõttu nõrgenes pisut. Nii maksu-sid tapetud vasikad ühes nahaga: nuumatud 70—75 s., rammusad 65—70 s., keskmised 58—65 s. ja lahjad 50—58 s., kg. Eluskaalu järgi maksusid vasikad vastavalt sordile 36—43—48—54 s. kg.

TAPALOOMADE JA LIHATURG.

M. n. esimesel poolel kujunes kaubapak-kumine ootamatult suureks. Suurt paku-mist põhjustas asjaolu, et pärast paari-päevaseid pühi tõttasid ülesostjad kõik kor-raga oma kaupa turustama, ületades seega tavalise pakkumise suurestl. Pakkumise rohkuse tõttu nõrgenesid hinnad märgatavalt tapetud sigade ja lammaste juures. Samuti nõrgenesid lahjemate lehmade hinnad, kuna aga nuumatud lehmade hinnad püsivad võrd-lemisi heal tasemel. Nädala keskmiselt maksus suurmüügil veiseliha:

Suuril rammusail pullel 51—53 s. ja kesk-misil 49—51 s. kg.

Väiksemal pullel, rammusail 50—52 s., keskmisil 48—50 s. kg. ja lahjadel 45—47 s. kg. Eluskaalu järgi maksusid suuremad

Lammaste pakkumine keskmine. Nõudmine samuti. Hinnad, millised nädala algul suurema pakkumise tõttu nõrgenesid, jäid ka nädala viimaseil päevil nõrgemale tasemele. Nii maksusid tapetud lambad siseturu jaoks: nuumatud 43—48 s., keskmised 40—43 s. ja lahjad 35—40 s. kg. Eluskaalu järgi 25—27—30 s. kg.

Eksportlambaliha-noteering püsib endisel tasemel. Nii makstakse eksportlambalihast Tallinna tapamajades headuse järgi 75—80

s. kg. Eluskaalu alusel franko saatejaam 27—30 s. kg.

Sigade pakkumine suurenes üle keskmise. Nõudmine tagasihoidlik, millest tingituna hinnad nõrgenesid. Tendents eelolevaks nädalaks selgusetu. Tapetud sead maksusid: noored sead (eluskaal kuni 80 kg) 72—75 s., peekonkaalulised 68—73 s., rasva- ja liha-sead 68—73 s. ja suured vanad emised 60—65 senti kg. Eluskaalu järgi maksusid sead 55—57 s. kg.

TOORNAHKADE TURG. — RAWHIDE MARKET.

Toornahkade turul püsib endiselt kindel tendents. 31. X — 6. XI noteeriti toornahkade järgmised hinnad:

Veisenahad, toorelt I sort 70 s. ja II — 63 s. kg. Teise sordi alla arvatakse kõik nahad, millel on 4 ja rohkem tõuguauku.

Vasikanahad, toorelt kr. 3.15 tk. ning raskemad nahad kaalus üle 3,5 kg ühe kg hind kr. 1.—.

Lambanahad, toorelt kr. 1.75—3.00 tk., sõltuvalt suurusest ja villa pikkusest.

Hobusenahad, toorelt kaalus alla 20 kg kr. 8.— tk., ning raskemad nahad kaalus üle 20 kg — kr. 11.00 tk.

KANAMUNATURG. — EGG MARKET.

Kanamunaturuseisundi paranemine välisturgudel m. n. jätkus. Nii noteeriti eesti kanamunade hinnaks Inglises 14 š (15.5 lb) 120 tk, mis on e. n. hinnast 1,5 s paarilt kõrgem. Ka Saksast saadav hind näitas paranemist, mistõttu meie eksportmunade hinnanoteering paranes 125 s-le kg franko kogumispunkt. Siseturumunade hinnaks noteeriti 120 s. kg. Seega paranesid muna-hinnad 10 s. kg kohta. Tendents rahulik.

Kanamunade väljavedu Eestist oli k. a. okt. 3,4 milj. tk, olles seega 1,8 milj. tk väiksem kui m. a. samal ajal. K. a. esimese 10 kuu jooksul eksporditi mune 39,8 milj. tk, s. o. 1,2 milj. tk enam kui m. a. samal ajal. Väljaveetud munadest läks Inglisse 16,6 milj. tk, Saksa — 21,6 milj. tk ja ülejäänud osa — teistele turgudele.

Eesti Munaekspordi juhatus on saatnud kõigile kanamunade vastuvõtjale ringkirja,

kus öeldakse, et ülemineku puhul talvisele hõredamale kanamunade kogumispunktide võrgule on tähtis kogumispunktide tihedust võimalikult säilitada. Soodus kanamunade kokkutoomisvõimalus ka talvel on üks kanakasvatuse edu tingimusi. Seepärast on tarvilik munaühisuste ringkonnis võimalikult kõigis rahvarikkamais kohtades teostada kanamunade vastuvõtmist läbi talve: kas igapäev, teatud päevad nädalas või ka halvemal võimalusel üle nädala teatud päeval. Ühtlasi juhitakse ringkirjas ka kanamunade pakkimisele tähelepanu ning soovitatatakse kastid külmal ajal vooderdada paberiga.

Siseturul maksusid m. n. kanamunad s. paar:

Tallinnas	15—18	Viljandis	14—15
Tartus	14—15	Pärnus	12—15
Rakveres	13—15	Valgas	13—15
Narvas	15—16	Võrus	11—13

PIIMATURG. — MILK MARKET.

Piimahinnad püsivad. Nii noteeriti 7. nov. s. a. piimahindade noteerimiskomisjoni koosseisul Börsikomitee juures järgmised piimahinnad: I valiku rõõskpiim müügil piimakauplustele 13. s. l. ja müügil

piimatööstustele 12 senti liiter. II valiku rõõskpiim müügil piimakauplustele 11 senti liiter ja müügil piimatööstustele 10 senti liiter. Piima järele nõudmine hea.

Väikemüügil maksus piim piimakauplus-
tes möödunud nädalal senti lõiter:

	I valik		II valik	
	pudelites	lahtiselt	pudelites	lahtiselt
Tallinn	18—19	—	15—16	13
Tartu	16—17	12	—	10
Narva	15	13	—	11
Viljandi	15	—	—	10—11
Pärnu	17—19	13	16	12
Valga	15	—	—	10
Rakvere	15	—	—	11

	I valik		II valik	
	pudelites	lahtiselt	pudelites	lahtiselt
Võru	—	—	—	10
Paide	—	—	—	9
Haapsalu	—	—	10	8—9
Kuressaare	—	—	—	10
Tapa	—	—	11	10

Elmise nädala väikemüügihindadega too-
dud hindasid võrreldes on hinnatõus olnud
II valiku piima müügil Tallinnas, Pärnus ja
Kuressaares,

TERAVILJATURG. — GRAIN MARKET.

Teraviljahindade kujunemises võib mär-
gata, et okt. keskmiselt näitas hindade tase
paranemist võrreldes sept. Nii noteeriti okt.
teraviljahindadeks järgmised hinnad (sul-
gudes e. a. sama kuu keskmine hind): nisu
— Liverpoolis Kr. 9.71 (17.82) kv, Chicagos
— Kr. 9.04 (13.25) kv, Winnipegis — Kr. 8.40
(16.57) kv. Rukkihinnaks noteeriti okt.
keskmiselt: Chicagos Kr. 6.40 (10.60), Win-
nipegis Kr. 6.38 (11.98) kv ja maisihinnaks
Chicagos Kr. 6.78 (13.20) kv. Seega on ter-
raviljahinnad tänavu välisturul tunduvalt
madalamad kui m. a.

Käsitledes praegust teraviljaturuseisundit
tuleb tähendada, et olukorra kujunemises ei
ole märkida paranemistunnuseid. Surve hin-
dadele püsib endiselt, kuigi varem arvati, et
seisund võib teatud määral muutuda soodsamaks.

Riigi Viljasalve poolt tänavu sügisel teos-
tatav viljakokkuost lõpeb 18. nov.
Selle ajani jätkavad kokkuostu liikuvad
toimkonnad. Esiialgu jätkavad viljakokku-
ostu ka veel kohalikud toimkonnad 4 suure-
mas keskuses, nimelt Tallinnas, Tartus, Vil-

jandis ja Pärnus. On ka tõenäoline, et neis
kohtades lõpetatakse viljakokkuost juba en-
ne 18. nov., kuna viimasel ajal on põllupi-
dajad toonud neisse kohtadesse vilja võrdle-
mise vähe. Tallinna kokkuostupunkti saade-
takse muuseas ka see villi, mida üksikud põl-
lupidajad müüvad kogu vagunite viisi.

Sõjaväe Varustusvalitsuse ülesandel lõpeb
Riigi Viljasalve poolt teostatav kaerakokku-
ost 22 nov. Kaeraostuks on ametis kaks
liikuvat toimkonda, üks laia-, teine kitsa-
rööpmelisel raudteel. Pealeselle toimub kae-
raost veel üksikuis suuremais keskuses alatis-
te toimkondade poolt. Neist töötavad prae-
gu Viljandi ja Rakvere toimkond, kuna Tar-
tu kokkuostutoimkond siirdus Valka. Rak-
vere toimkond läheb lähemal ajal ostma kae-
ra kokku Mustveesse.

Tänavu sügisel Riigi Viljasalve poolt kok-
kuostetud villi paigutatakse enamikus Tal-
linna ladudesse, osa jääb aga Riigi Viljasalve
ladudesse väljaspool Tallinna. Üldiselt on
tänavu kokkutoodud villi mihuselt hea, kuna
nõrga mihusega vilja on toodud ainult üksi-
kuil juhtudel.

LINATURG. — FLAX MARKET.

Viimasel nädalal oli tegevus linaturul
vaikne. Hinnad püsisid üldiselt endised.
Seejuures ilmnes aga teatud linapakkujate
juures tendents uue saagi linahinna tõstmiseks.
Teisalt oli aga ka nõudmine lina jä-
rele vahepeal tagasihoidlik, mis on tingitud
sellest, et linaketrajad ja kudemad on saa-
nud uusi tellimusi vähe.

Petseri lina käsiproovidega, millised on
saadetud Šotti, ollakse rahul ja vähesel
määral on tehtud tehinguid Võru-Petseri

lina uuele saagile hinnaga £ 68.10 R-sordi
alusel inglise tonnilt cif.

Nagu kuulda, on Saksa ostnud Poolast
1250 tn lina ja takku ja Leeduga on läbi-
rääkimised käimas 4.—5000 tn-le. Läti-Li-
voonia lina vanast saagist on võimalik müüa
£ 70 eest cif inglise tn-lt R-sordi alusel.
Uue saagi hinnaiks nimetatakse £ 70.10.

NSVL ei ole senini veel uue saagiga il-
munud turule, ega ole NSVL-u võimaliku pak-

kumise kohta saadud senini lähemat informatsiooni.

Linahinnad Šotis.

	2. XI 1938	26. X
Võru-Petseri R	£ 69 —70	£ 69—70
Pärnu ülepuhastatud R	£ 69 —70	£ 69—70
Pärnu takk I sort	£ 50 —51	£ 50—51
Läti-Livoonia R	£ 70.10—71	£ 71—71.10
NSVL-u kasteleo IV gr. I sort	£ 90 —93	£ 90—93

Seega ei ole linahinnad šotis nädala kestel muutunud kuigi palju.

Linahindade noteerimiskomisjoni koosolekul Tallinna Börsil 4. nov. k. a. noteeriti lina kokkuostuhinnad riiklike standardsortide alusel franko kokkuostja ladu kg-lt s.:

	Võru- ja Petserimaal	Mujal Eestis
R	107	105
HD	98	96
D	89	87

KARTULITURG. — POTATO MARKET.

Nov. esimesel nädalal tõusis kartulite väljavedu ca 4000 kv. Sellest kogusest läks välja seemnekartuleid üle 3000 kv. Ülejäänud osa saadeti söögikartulina Rootsi ja Soome.

Stokholmi turul kartulihinnad m. n. veidi paranesid. Oma maa kartulite juurdevedu toimub peamiselt laevadega Ölandist ja Gotlandist.

Sügisese halva ilmastiku tagajärjel jõudis suurem osa meie purjekaid Stokholmi alles okt. lõpul. M. n. realiseeriti enamuses kartulid ja alustati tagasisõitu. Mõni purjek tahab veel minna teist korda Rootsi. Vastavalt Rootsis kartulihindade paranemisele tõsteti ka Lääne rannas kartulihindu umbes 20 s. kv. Parema söögikartuli saamine läheb raskemaks, sest tööstuskartuleist makstakse ka võrdlemisi kõrget hinda. 20—30-sendiline hinnavahe ei tasu sortimistööd. Üksikuis kohtades on söögi- ja tööstuskartuli hinna-vahe veelgi väiksem.

AEDVILJATURG. — VEGETABLE MARKET.

Õuntehind püsib Tallinna turul juba mõnda nädalat peaaegu samal tasemel. Õunte pakkumine on jäänud juba väiksemaks, kuid hindade tõusu ei ole siiski suutnud kutsuda esile. Nii nõuti Tallinna turul jaemüügil 7. XI kõrgema hinnana trebuu õuntest 80 s. kg ja parimast l. kuldrenetist 65 s. kg.

Võru- ja Petserimaal Mujal Eestis

OD	80	78
LOD	71	69
H	62	60

Takk I sort	69
Takk II sort	59
Takk III sort	49
Ehitustakk	15—20

Tendents vaikne.

Linakokkuost uuest saagist on alanud meil peagu kõikjal. Elavamalt tuuakse lina turule Võru- ja Petserimaal, kuna mujal Eestis on toodud turule alles esimesed proovid. 1. nov. peetud Petseri laadale toodi 60 tn lina, mis osteti hinnaga keskmiselt kr. 1.05 kg R-sordi alusel. Samale laadale toodi 50 000 kg linaseemet, mis müüdi hinnaga 15—16 s. kg. 90% puhtuse alusel.

Viru rannas on praegu üle 10 Soome purjeka, millised k. a. alustasid kartulite vastuvõtmist, makstes põllumeestele ca Kr. 3.00 kr. kv.

Tärklisvabrikud maksavad 13 s. tärklise-kg., kuna piiritusvabrikud ostavad enamuses kv-hinna alusel.

Kartulihindade noteerimiskomisjoni koosolekul 7. XI 38 noteeriti Börsikomitees järgmised hinnad:

1. Söögikartul: Viru rannas, Lääne rannas Kr. 3.00—3.10 kv.

2. Seemnekartul: majesteet, varane kollane Kr. 4.10—4.40 kv., bintje Kr. 5.00 kv. jorgi hertsog Kr. 5.25 kv.

Seemnekartulihind 100% ekspordkõlbliku valiku eest vastavalt tunnustamisklassile.

3. Tööstuskartul tärklis- ja piiritusvabrikuis 13 s. tärklise-kg. ehk Kr. 2.40—3.00 kv.

Tendents kindel.

Välisomatil on hind tõusnud kuni 120 s. kg. Kasvuhoonetomateid 7. XI ei olnud Tallinna turul müügil.

Lillkapsa-hind on veidi langenud, peamiselt seetõttu, et lillkapsa mihus ei ole säilitamise tõttu enam see, nagu otse peennalt tulles. Kõrgem hind 7. XI oli 40 s. pea.

Teiste kõõgiviljade pakkumine ja hinnad ei ole muutunud.

Aedsaaduste eksport oli okt. lõpul juba võrdlemisi elav. Eriti rohkesti oli liikumist jõhvikate ekspordi alal. Ka õunte, sibulate ja konservkurkide eksport oli okt. viimasel nädalal üsna elav.

24. X — 6. XI eksporditi aedsaadusi kg:

	24.—30. X.	1.—6. XI.
Õunu	48 852	11 720
Sibulaid	30 150	—
Konservkurke	25 150	7 200
Värsked peakapsaid	—	3 800
Värsked kaalikaid	—	700
Mustõstra-vesihoidiseid	17 381	—
Punase sõstra vesihoidiseid	300	—
Jõhvikaid	257 277	1 280
Pohli	10 354	—

Okt. viimasel nädalal eksporditud õuntest läks 22 052 kg Soome ja 26 800 kg — Saksa, nov. esimesel nädalal eksporditud õunad läksid kõik Soome. Jõhvikate ekspordist läks 235 777 kg Saksa ja ülejäänud Inglisse. Pohlad läksid kõik Saksa, vesihoidised — Inglisse. Värsked peakapsad ja kaalikad, sibulad ja konservkurgid eksporditi kõik Soome.

Aedsaaduste hinnad noteeriti Börsikomitee juures 4. XI järgmiselt:

Õunad, sügissordised, eksportkõlblikud pakkimiskuludeta franko Tallinn 36—38 s. kg. Tendents vaikne.

KALATURG. — FISH MARKET.

M. n. valitsesid kalastamiseks võrdlemisi soodsad ilmad. Kalatoodang arvestades hilis-sügishooaega oli paiguti õige rahuldav. Kahjuks esines toodangus suurem osa siseturukalasorte, kuna vääriskala leidus õige väikesel arvul, mistõttu värsked kala väljavedu kujunes järgmiselt: nädala kestel läks välja haugi 3700 kg, koha 5900 kg, latikat 4600 kg ja angerjat 3470 kg, kokku 17 670 kg.

Siseturul, eriti nädala viimasel poolel, valitses elav tegevus. Müügil tuli peale talviste kalasortide (ahven, latikas, särg, haug) ka rohkesti hooajakaupu: mere- ja järvesiiga ning rääbist.

Rohke pakkumise tõttu alanes siiahind. Tallinna turul müüdi parima mihusega siiga 60—65 s. kg, nõrgema — 50 s. kg.

Õunad, talisordised, tartu roosõun ja liivi sibulõun, eksportkõlblikud pakkimiskuludeta franko Tallinn 36—44 s. kg. Tendents vaikne.

Õunad tööstustarbeks, sort antonovka, eksportkõlblikud pakkimiskuludeta franko Tallinn 30 s. kg. Tendents püsiv.

Sibulad, eksportkõlblikud, pakkimiskuludeta, franko kokkuostupunkt 15 s. kg. Tendents vaikne.

Sigurid, eksportkõlblikud, pakkimiskuludeta, franko kokkuostupunkt 17 s. kg. Tendents ootav.

Konservkurgid, eksportkõlblikud, franko Tallinn ca 5 kg neto-plekknõu 270 s. Tendents püsiv.

Jõhvikad, eksportkõlblikud, pakkimiskuludeta, franko Tallinn 16—17 s. kg. Tendents elav.

Võrreldes e. n. noteeringuga on kõigi aedsaaduste hinnad jäänud endisiks.

Tallinna turul maksusid väikemüügil 7. XI:

	s. kg.		s. kg.
Õunad	26—90	Porgand	10—15
Jõhvikad	25—30	Kõrvits	10—15
Tomat	25—120	Puru	25
Sibul, vene	23—25	Seller	40
Peakapsas	8—10		
Hapukapsas	20—25		s. tk.
Kaalikas	8—10	Lillkapsas	10—40
Peet	15	Kurgid, hapend.	2—6

Rääbise hind langes 50 s-lt 40 s-le kg. Siiga osteti elavalt, kuid rääbise järele oli nõudmine tagasihoidlikum.

Rahuldaval kogusel oli müügil siseveteahvenat — 23—30 s. kg. Elusvärsket ahvenat lähemaist randadest müüdi 40—45 s. kg, latikat — 35—50 s. kg.

Nädala kestel tuli müügil ka plommitud lõhe ja iherust (mereforell), milliste püük toimus kontrolli all kalakasvandusile kalamarja saamise otstarbel. Et kaladest on mari võetud, tõendasid kaladele kinnitatud plommid.

Marjata lõhe müüdi tervelt 180 s. kg ja lõigatult 250 s. kg. Iherus 170—175 s. kg.

Koha ja angerjat müügil vähe. Tartu kalahallis pakuti siiga 50—80 s. kg, rääbist 60 s. kg, ahvenat 8—30 s. kg.

Räimekaubandus. Nädala kestel tuli räimi müügile võrdlemisi rahuldaval kogusel. Kalasadama kaudu päevas 4000—7000 kg, peaaeselle veel koormatega veoautodega päevas kuni 3000 kg. Kalasadamas maksti 13—18 s. kg, turul püsis müügihind 18—25 s. kg. Nõudmine elav. Narva-Jõesuus maksti 12—18 s. kg. Narva turul müüdi räimi 20 s. kg. Saaremaal maksti peenräimest 13 senti kg.

Kilukaubandus. Vaatamata kilupüügihooajale ei saa pidada senist kilusaaki rahuldavaks. Tallinna kalasadama kui ka kilukaubanduskeskuse kaudu tuli okt. kestel kilu müügile ainult 36 000 kg, milline kogus ei suutnud rahuldada konservitööstuse ega siseturunõudeid, mistõttu puuduv osa tuli vedada sisse Soomest.

Okt. veeti sisse värsket kilu ja räimi ca 65 000 kg, millest maksti 4—5 Smk. M. n. lõpul paranes Tallinna lahes kilusaak. Tallinna kalasadama kaudu tuli sisse juba suuremad kogused kilu: 4. XI — 6500 kg ja 5. XI — 8500 kg. Suurenenud pakkumise

tõttu langes kiluhind kalasadamas 45—50 s-lt 32—38 s-le kg ja turul — 50—55 s-lt 38—40 s-le.

Saaremaa kilupüügikeskuses kilukaubandus nõrk. Rannikul maksti värskest kilust 28 s. kg.

Turski müügil rahuldavalt, hinnaga 10—18 s. kg.

Kalakaubahindade noteerimiskomisjoni poolt 7. XI. k. a. noteeriti järgmised kokkustuhinnad:

1. Angerjas, elus, ekspordikõlblik, ränd-angerjas must-valge, kaal alates 0,4 kg. Kr. 1.70 kg fr. rannik.

2. Koha, värske, ekskortkõlblik, kvaliteet: I kaal 1—3 kg Kr. 0,85 kg fr. rannik, II alates 38 sm kuni 1 kg Kr. 0,75 kg fr. rannik.

3. Haug, värske, eksportkõlblik, mere valik 1—3 kg. Kr. 0.40 kg, — järve valik 1—3 kg. Kr. 0.30 kg fr. rannik.

4. Latikas, värske, eksportkõlblik Kr. 0.27 kg. franko rannik.

INFORMATSIONI OSA

EESTI PANGA NÄDALAARUANNE.

Eesti Pank (Bank of Estonia) — Weekly Return,

AKTIVA

31. oktoobril 1938. a.

PASSIVA

1. Kattevara: — <i>Reserve:</i> kuld: rahas ja kangides 34 291 860,92 välisraha 15 780 142,02	1. Põhikapital — <i>Capital</i> 5 000 000,—
2. Vahetusraha — <i>Subsidiary Coin.</i> 895 163,43	2. Tagavarakapital — <i>Reserve Fund</i> 1 080 455,23
3. Sisevekalid: — <i>Home Bills:</i> kaubavekalid 9 790 844,07 põllumajandusl. 2 878 643,96 metsatööstusl. 41 052,— 12 204 440,03	3. Jooksvad kohustused: — <i>Current Liabilities:</i> a) pangatähed liikvel 54 216 752,— b) jooksvad arved: valitsuse 16 141 103,13 pankade 14 078 264,70 teised 2 059 625,13 32 228 992,96
4. Laenud: — <i>Loans and Advances:</i> valitsusele — teistele *) 14 492 702,70	4. Muud passivad — <i>Other Liabilities</i> 15 509 517,14
5. Kinnis- ja vallasvara — <i>Immovable Property and Equipment</i> 3 433 893,67	
6. Muud aktivad — <i>Other Assets</i> 27 021 513,76	
<u>108 125 717,33</u>	<u>108 125 717,33</u>

Kattevara vahetõttu jooksvate kohustustega: } 57,92%
Proportion of Reserve to Current Liabilities: }

*) Selles summas Vab. Val. poolt garanteeritud laene Kr. 865 930,92
Includes Ekkr. 865 930,92 guaranteed by the Government.

JUHATUS.

VÄLISMINISTEERIUMI VÄLISKAUBANDUSE OSAKONNA TEATED

LÄTI.

Munakaubanduse ümberkorraldamine Lätis.

Reorganisation of Egg Trade in Latvia.

Põllutööminister kinnitas määrused munakaubanduse kohta. Need määrused näevad ette munade liigitamist kolme rühma: värsked, külmutusmajade ja konservmunad. Pealeselle jagunevad munad ka kaalult — suured üle 60 g., keskmised 50—60 g. ja väikesed alla 50 g. Munaliikide märkimiseks tarvitatakse templeid. Munad tulevad pakkida puhtaisse ja kuivadesse puulaudadest kastidesse. On keelatud munade pakkimiseks tarvitada õlgi, heinu, saepuru, haganaid, rohtu ja takku. Läti põllumeeste keskkühisusel ja põllutööministeeriumi poolt registreeritud eksportmunade alal teotsevail organisatsioonidel on lubatud pidada mune laos ja kauplusis piiramata arvul. Muud munadega kaup-

lejad, kes soovivad pidada ladudes mune üle 5000, peavad küsima seks põllutööministeeriumilt loa. Süüdlasi selle korralduse mitte-täitmisel karistatakse rahatrahviga kuni 1000 lat.

Uute määruste kohta seletab põllutööministeerium järgmist: kuni 1934. a. imporditi Lätisse kanamune veel suurte summade eest. Kuid alates 1935. a. munade import lõppes ja hakkas kiirelt kasvama eksport. Et tõsta eksportmunade mihust, tekkis vajadus eriliste määrustega määrata kindlaks munade liigid, pakend, säilitamine ja kauplemine ka kohalikul turul. Munade pakkimise, hoidmise ja transpordi kohta puudusid senini määrused.

Põldude kividest puhastamise hoogtöö Lätis.

Clearing Fields from Stones in Latvia.

Praegu on Lätis käimas kihutustöö põldude puhastamiseks kividest, millega avaneb võimalus töötada põldudel masinatega avaramalt. Liivimaal, mis Läti aladest on üks kivisemaid, olevat põldudel pandud juba kokku 50 000 m³ kive, mille eest põllupidajale on makstud üle 100 000 lat. Pealeselle kavatsseb põllutööministeerium nende ehitiste jaoks, milliseid püstitatakse põldudel korjatud kividest, määrata erilised preemiad.

Et kiirendada ja hõlbustada põldudeilt kive kõrvaldamistööd, tellis põllutöökoda Rootsist diiselmootori abil õhukompressoriga töötava kivipuurimisemasina, mis „söövab kivi nagu võid“. Kui masin pärast katsetamisi õigustab temale pandud lootusi, kavatsetakse seda võtta tarvitusele maal suuremate ühistegevusettevõtete poolt ja üürida teatava tasu eest välja.

Turuvõimalusi Rootsisis läti telliskividele.

Market Prospects for Latvian Bricks in Sweden.

„Rits“ — 20. X — toob jutuaajamise A/S „Kiegelis“ (telliskivi) direktoriga, kes saab Rootsist, et seal selgitada läti telliskivide mahutamisevõimalusi. Rootsisis olevat ehitustegevus väga elav — eriti Stokholmis — kuid telliskive ehitiste püstitamisel tarvitatavat võrdlemisi vähe, enam tarvitatakse kive ja betooni. Et leida Rootsist turgu läti telliskividele, tulevat neid kohandada sealsele nõudele. Nii olevat rootsi tel-

liskivimööddud erinevad läti omist. Ka olevat need telliskivid palju kergemad. Kui õnnestuvat kõiki neid nõudeid rahuldada, olevat lootust suuta võistelda Rootsisis endas toodetud telliskividega, kuna sealsed hinnad olevat palju kõrgemad. Rootsisis maksuvat praegu 1000 telliskivi lat. 100, Riiaast võivat aga saada 1000 telliskivi 44 lati eest. Esi- algu olevat transport väga kallis, mis pärast see tulevat algusest peale korraldada ümber.

Mida Läti võib pakkuda Rootsile. — *What Latvia Can Offer to Sweden.*

„Rits“, 18. X, vaadelnud senist kaubavahetust Läti ja Rootsi vahel, mis on teata-

vasti Läti kahjuks suuresti passiivne, avaldas arvamus, et uus Läti-Rootsi leping või-

Enne maailmasõda oli Itaalias 12 milj. lammast. 1935/36. a. langes lammaste arv 7 milj.-le. 1938. a. tõusis 10 milj.-le.

Peeti tarvilikuks lambakasvatamise tõstmiseks kindlustada lambakasvatajaile villa kindel, ratsionaalne müügihind.

Puuvillatööstuses kasustati 52% oma maa kiude. Kalkuleeritakse, et see protsent tõuseb 1941. a. 61-le.

Etiopia Puuvilla Rahvuslikule Seltsile (Compagnia Nazionale per il Cotone d'Etiopia) on antud kontsessioonid 4 550 000 ha-le puuvillakasvatamiseks peamiselt Gibuti-Addis Abeba raudteeliini ääres ja Abessiinia-Sudaani piiri ümbruses.

Kasvatamisele on võetud peasordina Ühendriige sort acala (Texasest); pealeselle on katsetamisel 9 uplandi-sorti (Texasest) ja 2 triumpfi-sorti (Belgia-Kongost) tüüpilise etiopia sordi „impero” selektsioneerimiseks.

Puuvillakasvatus edeneb L-Itaalias ja osalt ka Kesk-Itaalias, Rooma läheduses, näit., Pontini kuivatatud sois, kus tuleval aastal kavatakse anda puuvilla alla 1000 hektaari.

Itaalia 1937. a. puuvillasaak tõusis 8 milj. kv.-le. Oma maa kiudude tarvitamine puuvillatööstuses (puuvill, ühes kanepi ja „ramiaga”) on tõusnud 12 milj. kv.-lt 1934. a. ligi 60 milj. kv.-le 1937. a.

Puuvill seisab Itaalia sisseveos 3. kohal 1937. a. vedas Itaalia sisse puuvilla 1 654 003 kv. 1 050 milj. liiri väärtuses, peamiselt: Ühendriigest — 977 624 kv. 605 milj. liiri väärtuses, Egiptusest — 296 026 kv. 222,8 milj. liiri ja Briti-Indiast 175 325 kv. 82,7 milj. liiri väärtuses.

1938. a. püsib puuvilla sissevedu koguselt ligikaudu samal tasemel; väärtuselt on sissevedu langenud. 1938. a. esimesel 8 kuul veeti puuvilla sisse 1 078 508 kv. 574,4 milj. liiri väärtuses — 1 082 989 kv vastu 689,9 milj. liiri väärtuses 1937. a. samal ajavaheajal.

Kanepikasvatus on Itaalias kõrgel tasemel ja toor- ning soetud kanep ja kanepitakud moodustavad tähtsa osa Itaalia välja-veos. 1937. a. vedas Itaalia välja toorkanepit 359 230 kv 78,7 milj. liiri väärtuses, peamiselt Saksa — 214 729 kv 125,9 ja Prantsusse — 65 855 kv 37,3 milj. liiri väärtuses. Soetud kanepit vedas Itaalia 1937. a. välja 27 109 kv 14 milj. liiri väärtuses, peamiselt Saksa, ja kanepitakke 112 645 kv 19,9 milj. liiri väärtuses, ka peamiselt Saksa.

1938. a. näitab toorkanepi ja kanepitakude väljavedu vähenemist. Aasta esimesel 8 kuul veeti välja 203 016 kv toorkanepit 124,8 milj. liiri väärtuses — 250 954 kv vastu 144,4 milj. liiri väärtuses 1937. a. samal ajavaheajal. Soetud kanepit veeti välja 18 870 kv 17 milj. liiri väärtuses — 17 152 kv vastu 14,4 milj. liiri vastu 1937. a. samal ajal, ja kanepitakke 74 055 kv 38,1 milj. liiri väärtuses 83 897 kv vastu 36,7 milj. liiri väärtuses 1937. a. samal ajal.

Linakasvatus on Itaalias arenenud vähe. 1937. a. vedas Itaalia sisse 1 354 kv toorlina 1,3 milj. liiri väärtuses, ja soetud lina — 918 kv 1,1 milj. liiri väärtuses.

Komisjonis leiti tarvilikuks kategooriliselt loobuda kangaste puhtusest ja asuda laialatustele kiudude segamisele kangais.

Lõpuks otsustas komisjon teha sundlikuks oma maa kiudude segamise teatud vahekorras välismaiste kiududega kangaste valmistamisel sisemaiseks tarvitamiseks.

Korporatiivsele tehnilisele komiteele on tehtud ülesandeks töötada välja vahekordade tabel, mille järgi tulevad kangaste valmistamisel sisemiseks tarvitamiseks oma maa loomulikud ja kunst-kiud segada välismailt imporditavate kiududega.

Korporatiivsele tehnilisele komiteele on tehtud ülesandeks arvutada mainitud kangaste hinnad, pidades silmas, et kindlaksmääratud hindadega soodustatakse toodangut ja ühtlasi tõstetakse tarvitamist.